

Undringsforslag af Rigsdagsmanden for Veste Amts 2den Valgkreds (S. Jørgensen), der gik ud paa, at Cancellicircularret af 3die December 1791, som befaler Brugen af Valles Lærebog i Skolerne i Danmark og ved Confirmationen, skulde ophæves. Efterat Forslagsstilleren i det 47de Møde havde motiveret sit Undringsforslag, erkjendte den høitagtede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet, at han var enig med Forslagsstilleren, og han afgav en aldeles bestemt Erklæring om hvad han vilde gjøre, hvad jeg med den høitærede Formands Tilladelse skal oplæse. Den ærede Cultusminister yttrede sig saaledes:

„Sagen staaer nu saaledes, at der allerede er gjort saadanne Skridt til at faae det i Undringsforslaget nævnte Cancellicircularre ophævet, at jeg, uden at love for Meget — hvilket jeg har den største Frygt for —, med Sikkerhed kan sige, at der ikke vil hengaae ret mange Uger, inden denne Bestemmelse har ophørt at være gjældende, og jeg kan ialtsald med fuldkommen Sikkerhed sige, at Rigsdagen ikke oftere vil kunne samles med mig paa den Plads, jeg nu beklæder, uden at det er skeet. Det Resultat vil altsaa ganske sikkert om meget kort Tid være naaet, at Valles Lærebog ophører at være autoriseret Lærebog i Skolen.“

Det Løfte, som den høitagtede Cultusminister her har afgivet, er kun tildeels blevet opfyldt, thi naar man læser den Bekjendtgjørelse, han har udstedt under 3die October 1856, vil man see, at Valles Lærebog kun maa affattes paa de Steder, hvor Præst og Skolelærer derom ere enige, og der ikke af Fleertallet af Skoledistrictets Familiefædre derimod skeer Indsigelse; det Resultat, som den høitagtede Minister lovede, at Valles Lærebog skulde være affattet, er altsaa ikke opnaaet. Cancellicircularret af 1791 eksisterer endnu, thi Valles Lærebog skal, som man vil see af Bekjendtgjørelsen, bruges paa alle de Steder, hvor man ikke kan enes om at affatte den, og hvor man kan enes derom, er der kun een Bog, der kan træde istedetfor den, nemlig Stiftsprovst Balslevs Ledetraad ved Religionsunderviisningen. Naar man betragter Sagen

fra det reent kirkelige Standpunkt, kan det vel indrømmes, at Balslevs Lærebog kan være en særdeles fortrinlig Ledetraad ved Religionsunderviisningen, navnlig for saadanne Lærere, der ere i Besiddelse af den kristelige Beaaudelse og af den Troens Varme og Nidkærhed, som den høitagtede Minister med Rette sætter saa stor Priis paa; men paa den anden Side kunde det dog vel tænkes, at der ogsaa gives Lærebøger, der ere lige saa gode som Balslevs. Naar man vil eftersee den Indstilling, som den høitagtede Minister har gjort til Hs. Majestæt Kongen, inden Bekjendtgjørelsen udkom, vil man see, at der paa Landemoderne, hvor denne Sag har været forelagt, har, som det hedder, høvet sig flere vægtige Stemmer om en Ligeberettigelse — nemlig med Valles Lærebog — for Biskop Daugaards Samarbejdsforsøg af Valles Lærebog, og man sees endvidere af denne Indstilling, at der navnlig er 2 Landemoder, Lolland-Falsters og Aalborg Stifters, der have erklæret sig lige bestemt for den sidstnævnte Bog og for Valles Lærebog. Naar man derfor ikke alene betragter Sagen fra det kirkelige Standpunkt, men ogsaa fra den reent pædagogiske Side, saa forekommer det mig, at der kunde have været Anledning for den høitærede Minister til at give Valget frit for alle saadanne Religionslærebøger, der støtte sig til Folketkirkens Tro.

Man sees endvidere af denne Indstilling, at der har været Tale om flere andre Bøger, som jeg imidlertid ikke videre skal opholde mig ved. Jeg skal kun, idet jeg altsaa tillader mig at rette den første Deel af min Forspørgsel til Ministeren: „Agter Ministeren at indrømme større Frihed i Henseende til Valget af Lærebøger ved Religionsunderviisningen i Folkeskolerne, end der er givet ved Bekjendtgjørelse af 3die Octbr. 1856,“ gjøre opmærksom paa, at det vist vilde være særdeles glædeligt og vilde blive optaget med meget Bifald mange Steder i Landet, om den høitærede Minister foruden sin øvrige Fortjeneste af Skolevæsenet ogsaa endnu vilde erhverve sig den, at han gav Valget for Religionslærebøger frit, navnlig for saadanne, der støtte sig til Folketkirkens Tro, naar Præst, Skolelærer og